

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Ondřeje Mrákoty a Vojtěcha Šimíčka ve věci žalobce: **B. V.**, proti žalovanému: **Nejvyšší státní zastupitelství**, Jezuitská 4, Brno, proti rozhodnutí ze dne 24. 2. 2025, čj. 1 Sin 302/2025-6, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 5. 2025, čj. 3 A 26/2025-16,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (*stěžovatel*) se u městského soudu domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného. Zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení advokáta. Městský soud jeho žádost zamítl; stěžovatel totiž řádně neobjasnil své majetkové poměry (vůbec nereagoval na výzvu soudu, aby je doložil). Stěžovatel nadto soudu nezaslal ani rozhodnutí, které žalobou napadal.

[2] Stěžovatel podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost; i v ní požádal o osvobození od soudních poplatků (vznesl „*požadavek dle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb.*“). Z kasační stížnosti je zřejmé, že podle stěžovatele měl městský soud jeho žádostem vyhovět, tj. osvobodit ho od soudních poplatků a ustanovit mu zástupce.

[3] NSS nejdříve posoudil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je ze zákona zpoplatněna a stěžovatel musí být v řízení o ní zastoupen advokátem (nebo sám mít vysokoškolské právnické vzdělání). Podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí (s výjimkou procesního rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí) ovšem nevzniká

stěžovateli poplatková povinnost (usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS). Napadené usnesení je nepochybně procesním rozhodnutím (kterým se řízení o žalobě nekončí). Soud proto stěžovatele k zaplacení soudního poplatku nevyzýval ani nerozhodoval o jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků. V této věci totiž stěžovatel není povinen soudní poplatek hradit. Závěr rozšířeného senátu platí také pro povinnost být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Není tedy nutné, aby byl stěžovatel nyní zastoupen advokátem. Podmínky řízení jsou proto splněny.

[4] Kasační stížnost není důvodná.

[5] Podle § 36 odst. 3 věty první a druhé s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.* Osvobození od soudních poplatků představuje výjimku z pravidla, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu je na základě zákona zpoplatněna. Účelem je zejména ochránit účastníka řízení, který se nachází v tíživé finanční situaci, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích (rozsudek NSS ze dne 6. 6. 2012, čj. 2 Ans 6/2012-12).

[6] Účastník řízení, který chce být kvůli nemajetnosti osvobozen od soudních poplatků, přitom nejenže musí o osvobození sám aktivně požádat soud, ale zejména musí svá tvrzení doložit. Aby soud tuto povinnost žadatelům o osvobození alespoň částečně ulehčil, zpravidla jim poskytne k vyplnění formulář, který obsahuje určité typové okruhy otázek pro zjištění finanční a sociální situace žadatele. Jak NSS ověřil ze spisu městského soudu, stalo se tak i v případě stěžovatele.

[7] Stěžovatel však tento formulář vůbec nevyplnil a na přípis městského soudu nereagoval ani jinak. Nesdělil tedy soudu (natož aby doložil), jaký je jeho aktuální příjem a majetek a jaké jsou jeho výdaje. V kasačním řízení stěžovatel zopakoval, že na zaplacení soudního poplatku nemá peníze, toto obecné tvrzení ale ničím nedoložil. Neuvedl tedy konkrétní okolnosti, kterými by zpochybnil závěr městského soudu. Městský soud tak posoudil stěžovatelovu žádost podle dostupných informací a stěžovatele správně neosvobodil.

[8] Podle § 35 odst. 10 věty první s. ř. s. *navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.* Protože u stěžovatele nebyly splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, městský soud mu správně ani neustanovil advokáta. V řízení o žalobě přitom zastoupení advokátem není povinné.

[9] NSS proto kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou. Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti; žalovanému pak nevznikly náklady řízení vymykající se z běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 24. července 2025

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu